

कभर स्टोरी

बेस्टसेलर बुक सेलिब्रिटी लेखक

● जनक नेपाल र दिवाकर अधिकारी/साथमा मध्यान्ह टिम

२०६२/६३ को जनआन्दोलन र लोकतन्त्र बहालीपछिका दुई दशकमा नेपाली साहित्य बजारले उल्लेख्य फड्को मारेको छ। यस अवधिमा आएका बेस्टसेलर पुस्तकले लेखकलाई सेलिब्रिटी मात्र बनाएन्, होलटाइमर पनि बनायो। व्यावसायिक प्रकाशन गृहको उदय, सामाजिक सञ्जाल र ई-मार्केटिङले समग्र पठन संस्कृतिकै विस्तार गरिदिएको छ। मध्यान्हले प्रकाशक गृह, लेखक, विक्रेता एवं समीक्षकबाट प्राप्त सूचना विश्लेषण गरी दुई दशक (२०६२-२०८२)का बेस्टसेलर २० पुस्तकको सूची तयार पारेको छ।

» विस्तृत पृष्ठ २ र ८ मा

वैदेशिक रोजगार विद्योष

स्वास्थ्य संस्थाहरूको गतिविधिप्रति संघको आपत्ति

मध्यान्ह संवाददाता काठमाडौं, ११ पुस

नेपाल वैदेशिक रोजगार व्यवसायी संघले स्वास्थ्य संस्थाहरूको गतिविधिप्रति आपत्ति जनाएको छ। संघले श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालयले वैदेशिक रोजगारमा जाने कामदारको स्वास्थ्य परीक्षण शुल्कमा गरिएको वृद्धि खारेज गरिसकेको अवस्थामा पनि केही स्वास्थ्य संस्थाहरूले उक्त निर्णय अस्वीकार गर्नु श्रमिक विरोधी कदम भएको बताएको छ।

गत पुस ४ गतेको मन्त्रीस्तरीय निर्णयबाट वैदेशिक रोजगारमा जाने कामदारको स्वास्थ्य परीक्षण शुल्कमा गरिएको वृद्धि खारेज भएको थियो। संघले शुक्रबार आकस्मिक पत्रकार सम्मेलन गरेर मन्त्रीस्तरीय निर्णयको विरोधमा सेवा बन्द गर्ने, कामदारहरूलाई अन्वेषणमा पार्ने तथा अनावश्यक दुःख दिने स्वास्थ्य संस्थाहरूको कार्य अत्यन्तै आपत्तिजनक, गैरजिम्मेवारपूर्ण र श्रमिक विरोधी भएको बताएको छ। संघका अध्यक्ष भुवनसिंह गुरुडले

स्वास्थ्य परीक्षण शुल्कमा गरिएको वृद्धि खारेज भइसकेको अवस्थामा स्वास्थ्य परीक्षण नगर्ने व्यवहारले वैदेशिक रोजगारीमा जाने श्रमिकहरूको अधिकार, समय, » पृष्ठ ३ मा

प्रगतिशील मञ्चको श्रममन्त्रीलाई बधाईसँगै मागपत्र पेस

काठमाडौं / मस- प्रगतिशील वैदेशिक रोजगार व्यवसायी मञ्च, नेपालले नवनिर्वाचित श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्री राजेन्द्रसिंह भण्डारीसमक्ष मागपत्र पेस गरेको छ। मञ्चले शुक्रबार नवनिर्वाचित मन्त्री भण्डारीलाई बधाई तथा कार्यकाल सफलताको शुभकामना दिँदै उक्त मागपत्र पेस » पृष्ठ ३ मा

इराकको आवासीय कार्ड भएकालाई श्रम स्वीकृति दिइने

काठमाडौं / मस- सरकारले विभिन्न तरिका र बाटो हुँदै वैदेशिक रोजगारीका लागि इराक पुगेका नेपाली कामदारलाई वैधानिकता दिने निर्णय गरेको छ। शुक्रबार बसेको मन्त्रपरिषद् बैठकले उक्त निर्णय गरेको हो। मन्त्रपरिषद्ले इराकको आवासीय कार्ड भएका नेपालीलाई श्रम स्वीकृति दिने » पृष्ठ ३ मा

कांग्रेसमा महाधिवेशन किचलो

नियमित टय्यो

विशेषमा जान दबाब

जीवन शर्मा / मध्यान्ह काठमाडौं, ११ पुस
नेपाली कांग्रेसले सार्वजनिक गरेको कार्यतालिकाअनुसार १५औं महाधिवेशन मिति नजिकिँदै छ। तर क्रियाशील सदस्यता टुंगो लगाउने गरी आवश्यक तयारीमा नेताहरूले दताहरूका नदेखाउँदा घोषित महाधिवेशन अनिश्चित बनेको छ। केन्द्रीय समितिले मंसिर १५ गतेको बैठकबाट पुस २६-२९ मा महाधिवेशन गर्ने निर्णय गरेको थियो। यता घोषित समयमा महाधिवेशन हुने छोटकाट नदेखिएपछि विशेष महाधिवेशन पक्षधर नेताहरूले विशेष भेला डाक्ने तयारी गरेका छन्। उनीहरूले पुस २५ र २६ गते भेला बोलाउन लागेका हुन्। यसअघि विशेष

■ रमेश लेखक केन्द्रीय सदस्य

महाधिवेशनका लागि ५४ प्रतिशत महाधिवेशन प्रतिनिधिले हस्ताक्षर गरेर असोज २९ मा पार्टीमा दर्ता गरेका थिए। त्यसैको दबावमा केन्द्रीय समिति नियमित महाधिवेशनको तालिका ल्याउन बाध्य भएको थियो। तर निर्णय कार्यान्वयन नहुनु पार्टी र देशकै लागि दुर्भाग्य भएको हस्ताक्षर अभियानका नेता गुरुराज घिमिरे बताउँछन्। उनले भने, 'हामीले

पार्टीलाई विधि र विधानसम्मत लैजाऔं, आमनागरिकको भावना समेटेर नयाँ नेतृत्वसहित नयाँ नीति कार्यक्रम लिएर जनतामाझ जाऔं भनेका हौं। तर पार्टीका विभिन्न पदमा बसेर निरन्तर खाइपाइ आएका केही व्यक्तिको स्वार्थपूर्तिको लागि पार्टी नेतृत्वसमेत सती जाने अवस्था देखियो। अब हामी पछि हट्ने अवस्था छैन।' » पृष्ठ ३ मा

कभर स्टोरी

बेस्टसेलर बुक सेलिब्रिटी लेखक

लोकतन्त्रसँगै खुला समाज र विचार विमर्शले प्रश्रय पाउँदै थियो । विचार निर्माणका लागि पनि पुस्तकको सँचो थियो । शिक्षित युवा जनसंख्या बढ्दो थियो । त्यहीबेला व्यावसायिक प्रकाशन गृहहरूले राम्रो साजसज्जासहित नयाँनयाँ लेखकलाई बजारमा ल्याए ।

उपन्यासकार सुबिन भट्टराईले प्रजा भवनको डबलीमा २३ भदौ २०७१ को माहोल सायदै विर्सलान् । भदौरे घामपानीबाट जोगिन टन्ट टाँगिएको थियो । सयौंको भिडले डबली खचाखच थियो । साया उपन्यास त्यहीबाट पाठकको बन्थो । विमोचनकै बेला १ हजारभन्दा धेरै पुस्तकमा उनले हातै दुखेगरी हस्ताक्षर गरे । २० हजार कपी छापेर बजारमा पुगेको साया अर्को दिन मध्याह्न नहुँदै 'सोल्डआउट' भइसकेको थियो । 'त्यो नै मेरो लेखन यात्राको ठुलो टर्निंग प्वाइन्ट थियो,' सुबिन भन्छन्, 'पाठकको त्यही साथले नै मलाई पूर्णकालीन लेखक बन्न भरोसा दिलायो ।'

साया रुचाइएपछि अघिल्लो उपन्यास समर लभको विक्री पनि हवातै बढ्यो । अहिलेसम्म ती दुवै उपन्यासको विक्री १ लाख नाघिसकेको छ । त्यसपछि आएका उनका सबै उपन्यास बेस्ट सेलर भए । साहित्य क्षेत्रमा कुनैबेला सुबिनलाई साहित्यकार मान्नसमेत हिँच्चाउनेहरू थिए । तर उनैलाई पाठकले मन पराए । लेखक सेलिब्रिटी बनाइदिए । नयाँ पुस्ताले अहिले कुनै साहित्यकारको नयाँ कृति पछिन्छ भने त्यो उनै सुबिन हुन् । 'पाठकले मबाट प्रेमकथा, उत्प्रेरक र सामाजिक विषयका पुस्तक पछिरेभैं लाग्छ,' उनी भन्छन्, 'त्यसैले त म होलटाइमर लेखक हुन सकें । त्यही मायाले म लेखनबाहेक अर्को कुनै विकल्प नदेखे भइसकेको छु ।'

तर १३ वर्षअघि उनको स्थिति अर्कै थियो । भर्खर वातावरण विज्ञानमा अध्ययन सकेका सुबिन जागिरको खोजीमा भौतारि इरहेका थिए । बेरोजगारी छल्ल उनी कलेजमा पाठटाइम पढाउँथे । त्यसले उनको पकेट मनी पनि चल्दैनथ्यो । फ्रट्ट जागिर नभेटिएपछि उनले आफ्ना कापीहरू बटुले, जहाँ कथाहरू लेखिएका थिए । त्यतिजेलसम्म उनलाई टाइप गर्न आउँदैनथ्यो । टाइप गर्न सिके र कापीका कथाहरू टाइप गर्न थाले । अनि प्रकाशक खोज्न थाले । आफैले लगानी गरेर पाँचपोखरी प्रकाशनबाट २०६७ सालमा उनको पहिलो कथा संग्रह निस्क्यो, कथाकी पात्र ।

खासै नसुनिएको लेखक, कमी चलेको प्रकाशन गृह । कथा संग्रहको चर्चा र विक्री खासै भएन । तर सुबिनको मनमा आशाका किरण ल्याउने पहिलो पुस्तक त्यही थियो । दुई वर्षपछि ल्याएको समर लभपछि सुबिनले पछाडि फर्केर हेनुपरेको छैन । किनभने उनीले लामो भविष्य बोकेका युवा पाठक रिभाएका छन् ।

० ० ०

बुद्धनगरको इन्भेष्टिव बोर्डिङ स्कूलका अंग्रेजी शिक्षक थिए, कुमार नगरकोटी । तलव

राप्ति थियो । घर चलेकै थियो । बेलाभौकामा साहित्य सिर्जना गरिरहेकै थिए । एकाएक उनको मनमा उपन्यास लेख्ने जोस जाग्यो । दिनभर पढाएर उपन्यास लेख्न सकिन्न भन्ने जुन दिन लाग्यो, उनी १२ वर्षदेखि पढाउँदै आएको स्कूल छाडेर लेख्न बसे । त्यही अँटले नगरकोटीलाई सेलिब्रिटी लेखक मात्र बनाएन, होलटाइमर लेखक बनेर बाँच्न सक्ने बनायो । उनी संस्मरण, नाटक र कविता मात्र लेख्दैनन्, रंगमञ्चमा बेजोड प्रस्तुति पनि दिन्छन् ।

गत वर्ष काठमाडौँका नाटक घरहरूमा नगरकोटीका नाटकहरू एकसाथ हाउसफुल चलिरहेका थिए । यो हिउँदमा उनी म्युजिकल पोएट्री यदाकतामा व्यस्त छन् । भिडियो कवितामा जमेका नगरकोटी कवितालाई संगीतको लय र सुरतालमा नृत्यमग्न बनाइरहेका छन् । विहीवारको प्रस्तुति निकै रुचाइएको छ ।

नगरकोटीको कल्पनशीलता जादुमयी छ । त्यसैले उनका पाठक पनि सेलेक्टिभ छन् । उनी आफै पनि आख्यानकारभन्दा ज्यादा फिक्सन डिजाइनर भन्न रुचाउँछन् । 'म रिस्क लिइरहन मन पराउँछु । जे भइरहेको छ, म खुसी छु' उनी भन्छन्, 'म चलिरहेको छु । त्यसैले त होल टाइमर बनेर घरसंसार चलाइरहेको छु ।'

० ० ०

उपन्यासकार बन्नु अघि नारायण बाग्ले कान्तिपुर दैनिकको संवाददातादेखि सम्पादकसम्मको यात्रा तय गरिसकेका थिए । सशस्त्र द्वन्द्व उत्कर्षमा पुगेकै बेला उनले त्यसैको सेरोफेरोमा पहिलो उपन्यास ल्याए, पल्पसा क्याफे । बाग्लेका अखबारी लेखनका प्रशंसक त थिए नै, प्रकाशकले प्रचारप्रसारमा निकै मिहेनत पनि गर्‍यो । कफी गफ पढ्ने बानी परेका पाठक नै पल्पसा क्याफेका पहिलो चरणका पाठक थिए । बाग्लेको सरल एवं रिपोटाज शैलीको लेखन धेरैले रुचाए । त्यसैले त पहिलो उपन्यास नै बेस्ट सेलर मात्र बनेन, उनलाई सम्पादकबाट एकाएक सेलिब्रिटी लेखक बनाइदियो ।

थालेको छ, तपाईँ किसान कि लेखक ? यसलाई पनि बाग्ले एकअर्काका सहयोगी ठान्छन् । 'छुट्टयाएर हेर्न मिल्दैन' आफ्नै शैलीको हाँसोमा उनी भन्छन्, 'म आफूलाई पश्नसहितको किसान भन्न रुचाउँछु । पत्रकारिता/साहित्यको ज्ञान नभएको भए मैले सोधीखोजी र अनुसन्धानमा ध्यान दिँदैनथे । जिज्ञासा र उत्सुकता हुँदैनथ्यो ।' खेतीकिसानी सँगै उनी चौथो उपन्यासको तयारीमा छन् ।

० ० ०

एक समय थियो, प्रकाशन गृहले नयाँ किताब छाप्दा १ हजारप्रति नै ठुलो अँट मानिन्थ्यो । बजार सानो थियो । पाठक सीमित थिए । जोखिम धेरै थियो । पहिलो संस्करणको प्रति ३ देखि ५ हजार हुँदै धेरै पढिने लेखकका किताब ३० हजार प्रतिस्मम पुगेको छ । यसले नै किताबको बजार विस्तार भएको देखाउँछ । खासगरी २०६२/६३ को जनआन्दोलनले लोकतन्त्र पुनर्स्थापित गरेसँगै नेपाली समाजमा किताबको बजार आएको देखिन्छ । त्यो बुझेरै एकपछि अर्को गदै नेपालय, फाइनिप्रिन्ट, बुकहिल, सांग्रिला, शिखा, क्रियटिभ बुक्स, इन्डियोलगायत प्रकाशनको उदय हुँदै गयो । जसका कारण बितेका दुई दशकमा दर्जनौं बेस्ट सेलर किताब आए, जसले लेखकलाई पनि सेलिब्रिटी बनाइदिए । सुबिन, नगरकोटी र बाग्ले तिनै सेलिब्रिटीमध्ये पर्छन् ।

फर्केर हेर्दा लाग्छ, व्यावसायिक प्रकाशन गृहले ठिक समयमा हात हाले । लोकतन्त्रसँगै खुला समाज र विचार विमर्शले प्रश्रय पाउँदै थियो । विचार निर्माणका लागि पनि पुस्तकको सँचो थियो । शिथिल युवा जनसंख्या बढ्दो थियो । त्यहीबेला व्यावसायिक प्रकाशन गृहहरूले राम्रो साजसज्जासहित नयाँनयाँ लेखकलाई बजारमा ल्याए । पुस्तकहरू प्रजा प्रतिष्ठान र साभा प्रकाशनले छाप्दै आएकाभन्दा भिन्न मात्र थिएनन्, आकर्षक पनि थिए । त्यसले एकाएक पठन संस्कृतिको बढायो । राजनीति, साहित्य, दर्शन, आत्मविकास-संवैतर्क आमपाठकको रुचि फैलिन थाल्यो ।

कुनैबेला छापेर बाँड्ने लेखक धेरै हुन्थे । तर व्यावसायिक प्रकाशन गृहको प्रवेशसँगै किताब किनेर पढ्ने लहर चल्थो । ठिक त्यहीबेला आयो, सामाजिक सञ्जाल । पाठकले त्यसको प्रयोग पनि भरभार गर्न थाले । किताब किन्ने, लेखकलाई हस्ताक्षर गराएर तस्विरसहित सामाजिक सञ्जालमा पोस्ट गर्नु फेसनजस्तै बन्न थाल्यो । आफूलाई मन परे वा नपरेको स्टारस लेख्न थाले । पाठक यतिबिधि सक्रिय हुन थालेपछि प्रकाशकलाई राम्रा किताब छान्न र राम्रो सम्पादन गराउन कै लाग्यो । केही वर्षको यो अभ्यासले दुईवटा काम

गर्‍यो । एकातिर किताबबारे चर्चा बढायो भने अर्कोतर्फ नयाँ पाठक जन्मायो । प्रकाशक र लेखकलाई यसले उत्साह थपिदियो । त्यसैले हो, नेपाली साहित्यमा बेस्ट सेलर पुस्तक र सेलिब्रिटी लेखकको अवधारणा स्थापित गरिदियो । पल्पसा क्याफे, सोच, कर्णाली ब्लुज, सेतो धरती, चिना हराएको मान्छे, समर लभ, साया बेस्ट सेलर मात्र भएनन्, लेखकलाई पनि सेलिब्रिटी बनाइदियो । यसवीचमा दर्जनौं पुस्तक पाठकले रुचाए, धेरै विक्रे । राजन मुरुडको दमिनी भीर, उपेन्द्र सुब्बाको लाटो पहाड, सौरभको असहमत, वसन्त बस्नेतको महाभारत, गोविन्द गिरी प्रेरणाको सुश्री पारिजात, डा. नवराज केसीको शून्यको मूल्य, युग पाठकको उर्गेको घोडा, जीएस पौडेलको एकसको माया, रामलाल जोशीको ऐना, राधा पौडेलको खलंगामा हमला धेरै पढिने पुस्तकमा पर्छन् ।

बेस्टसेलर हुनु र होलटाइमर लेखक हुनु एउटै कुरा होइन । जब पाठकले किताबभन्दा पहिले लेखकको नाम हेर्न थाल्छ, लेखकको सिर्जनाप्रति भरोसा गर्न थाल्छ, प्रकाशकलाई छाप्नुपर्ने पुस्तकको प्रति अनुमान हुन थाल्छ । त्यतिबेला लेखक होलटाइमर मात्र होइन, सेलिब्रिटीकै दर्जामा उक्लिन्छ । समीक्षक राजकुमार वानियाँ बेस्ट सेलरको निश्चित मानक नभए पनि पछिल्लो समय नेपाली किताबको विक्री बढेको र त्यसले लेखकलाई 'सेलिब्रिटी'जस्तो बनाइदिएको बताउँछन् । 'संख्यासँगै गुणवत्ता पनि त्यतिकै बढेको भए सुनमा सुगन्ध हुन्थ्यो,' उनी भन्छन्, 'हामी नेपाली कल्पनामा धेरै रमाउने रहेछौं । निबन्धहरू इतिहासभन्दा उपन्यास धेरै पढिनुले त्यही भन्छ । सेल्फहेल्प र धार्मिक पुस्तक पनि धेरै पढिएका छन् । समाजशास्त्र र इतिहासका पुस्तक धेरै पढिए म खुसी हुन्थे ।'

पठन संस्कृति विकास हुनु सख्द भए पनि किताबप्रति अविश्वास पनि उत्तिकै बढेको बानियाँ बताउँछन् । उनले भनेभैं यसवीचमा समाज र राजनीतिक गम्भीर सवाल साहित्यले बलियोसँग उठाउन सकेको देखिँदैन । न दशक लामो सशस्त्र विद्रोहको सामाजिक-राजनीतिक महत्व राख्ने पुस्तक आयो, न त नाकाबन्दीकै । फाइन प्रिन्टका प्रकाशक अजित बराल पुस्तकका लागि लेखकमा लगानी गर्ने तहमा नेपाली प्रकाशक नपुगेको बताउँछन् । 'हाम्रा प्रकाशन गृह एकदमै राम्रा भएका भए एउटा राम्रो लेखकलाई एडभान्स लिएर पुस्तक लेख्न जानुस् भन्न सकिन्थ्यो । त्यो स्थिति छैन,' उनी भन्छन्, 'माओवादी जनयुद्धबारे धेरै संस्मरणहरू आए । तर ती तत्कालीन समयको समय पाटो दिने ढंगले आएनन् ।'

दुई दशकमा नेपाली पुस्तक बजारले उकालो मात्र हिँडेको छैन । भूकम्पदेखि नाकाबन्दी, कोभिडदेखि जेनजी विद्रोहले बिथोलेको अर्थतन्त्रको धक्का पनि बेहोरेको छ । किताब अत्यावश्यक वस्तु होइन । मानिसले खाना, औषधि र घरभाडापछि मात्र किताब किन्छ । त्यसैले आर्थिक संकटको पहिलो मार पुस्तक बजारलाई पर्‍यो । केही समय त बजार लगभग ठप्पजस्तै रह्यो ।

अर्थतन्त्रमा सुधारसँगै बजारमा किताब देखिन थालेका छन् । तर नेपाली भाषाका किताबको विक्री स्थिरजस्तै छ । तर समग्र पुस्तक बजार भने घटेको छैन । वरु अंग्रेजी किताबको बजार बढ्दै गएको देखिन्छ । भारतीय लेखिका अरुन्धती रोयले मसिर तेस्रो साता काठमाडौँमा पाएको न्यानो स्वागत र उनका पुस्तकमा हस्ताक्षर गराउन लागेको भिडले पनि त्यही संकेत गर्दछ । 'सहरी क्षेत्रका युवा बोर्डिङ स्कूलबाट आएका छन्, जहाँ नेपाली र सामाजिक शिक्षाबाहेक सबै विषय अंग्रेजीमा पढाइन्छ,' बुकहिलका प्रकाशक भूपेन्द्र खड्का सुनाउँछन्, 'नेपाली भाषामा राम्रा किताब नआएर होइन, अंग्रेजीमा पढ्न सजिलो मान्ने पुस्ताले पनि प्रभाव पारेको छ ।'

कोरोनाअघि पेनगुइन इन्डियाले नेपालको लागि वार्षिक २ करोडको कारोबार लक्ष्य राखेको थियो । पछिल्ला वर्षमा त्यो लक्ष्य बढेर ५ करोड रूपैयाँ नाघेको बताइन्छ । यो एउटा कम्पनीको मात्र तथ्यांक हो । भारतबाट नेपालमा थुप्रै ठुला-साना प्रकाशकले किताब पठाउँछन् । मोबाइलको व्यापक प्रयोग, अंग्रेजी माध्यममा शिक्षा, बाल्यकालदेखि नै अंग्रेजी सामग्रीसँगको निकटताले नयाँ पुस्तालाई अंग्रेजीतर्फ डोर्‍याएको छ । युवापुस्तालाई नेपालीभन्दा अंग्रेजी पढ्न सजिलो लान थालेको छ, जुन नेपाली भाषा साहित्यका लागि चुनौती बन्दै गएको छ ।

फेरिएको मार्केटिङ

पुस्तकको विक्री ढर्रा पनि फेरिएको छ । पुस्तक विक्री अब पसलबाट मात्र हुँदैन । अनलाइन विक्रेता र सामाजिक सञ्जाल पुस्तक विक्री गर्ने राम्रा माध्यम बनेका छन् । बुक वर्थ, नेपाल मण्डला, किताब यात्राजस्ता प्लेटफर्म यसकै उदाहरण हुन् । पछिल्लो समय किताब किरोको निकै चर्चा छ । पुस्तक तथा पत्रिका मार्केटिङको लामो अनुभव लिएका तारानिधि रेग्मीले टिकटक र सर्ट भिडियोमार्फत रहलगावसँग किताब बेचिरहेका छन् । बजारमा चर्चामा रहेका सेलिब्रिटी लेखकका बेस्ट सेलर बुक, आत्मकथा, उत्प्रेरक, जीवन उपयोगी एवं सेल्फहेल्पका किताबबारे भिडियो चर्चा गर्छन् । उनको भिडियो हेरेरै देशकै विभिन्न

सहरदेखि विदेशसम्मबाट किताबको अर्डर आउँछ । 'मार्केटिङको फर्मुला फेरिएको छ, भिडियो बनाएर पाठकलाई कन्भिन्स गर्न सजिलो हुन्छ,' रेग्मी भन्छन्, 'भयंकरै त नभनौं । राम्रो भइरहेको छ ।' उनले दैनिक डेढ/दुई सयसम्म पुस्तक बेचिरहेका छन् ।

नेपाली किताबको अर्थतन्त्र

नेपाली पुस्तक बजारको कारोबारबारे यकिन तथ्यांक कतै भेटिँदैन । नेपालको पुस्तक बजार कति ठुलो छ भन्ने कुनै आधिकारिक अध्ययन छैन । सरकारी निकाय वा प्राज्ञिक संस्थाले यसमा कुनै चासो देखिँदैन । तर किताबको साजसज्जा र गुणस्तरीय छपाइमा प्रकाशन गृहले निकै मिहेनत गरेको देखिन्छ । चलेका गृहहरूले किताब छापे भारत पठाउने गरेका छन् । चलेका प्रकाशन गृहका अनौपचारिक तथ्यांकले साहित्यिक पुस्तकको वार्षिक कारोबार १५-२० करोडको हाराहारीमा देखिन्छ । जुन पाठ्यपुस्तकको बजारको तुलनामा निकै कम रहेको फाइनिप्रिन्टका बराल बताउँछन् ।

पुस्तक विक्री हेर्दा नेपाली पाठकको रुचि भने प्रस्टै देखिन्छ । सबैभन्दा खुसी कसरी हुने, तनाव कसरी घटाउने, जीवन कसरी सुधार्ने, सफल हुने सूत्रजस्ता सेल्फ-हेल्प र मोटिभेसनल पुस्तकमा पाठकको आँखा परेको देखिन्छ । त्यसपछि जीवनी र आत्मकथा अनि आख्यान । आख्यानमा सबैभन्दा धेरै पढिने विधा उपन्यास बनेको छ । बेस्टसेलर पुस्तकका सेलिब्रिटी लेखक धेरैजसो उपन्यासकार हुनुको कारण पनि त्यही हो ।

पुस्तकार जितेका किताबको दीर्घकालीन विक्री राम्रो हुन्छ । कुनै पुस्तकले मदन पुरस्कार पायो भने बुकनुपर्छ, अब त्यो किताब कम्तीमा ५ हजार धेरै विक्र्य । संग्रह, उपहार र लाइब्रेरीका लागि यस्ता किताब खोजिने गरेको छ । विक्रेतालाई पाठक 'कन्भिन्स' गर्न पनि पुरस्कृत किताबले सघाउ पुग्छ ।

डिजिटल युगको प्रभाव गहिँरिँदै जाँदा नेपाली पुस्तक बजार मात्र होइन, प्रकाशन उद्योग पनि नयाँ मोडमा आइपुगेको छ । अब कागजमा मात्र सीमित रहने समय घर्कंदै छ भन्ने कम्तीमा प्रकाशन गृहले बुझ्न थालेका छन् । त्यसैको प्रभाव हुनुपर्छ, अँडियो बुक, ई-बुक, अन्तर्राष्ट्रिय बजारलाई नयाँ विकल्पका रूपमा हेरिँदै छ । डायस्पोरामा ठुलो नेपाली समुदाय छ । उनीहरू नेपाली किताब पढ्न चाहन्छन् । प्रविधिको त्यो सम्भव पनि छ । नयाँ युगमा किताबको स्वरूप फेरिन सक्छ । माध्यम बदलिनु सक्छ । तर ज्ञानको खोजी पक्कै रोकिने छैन ।

अनुभूति

सुदूरका पिपा गाउँहरूमा पहिलो पाइला

ती पिपाहरू सरकारी हाकिम तथा माथिल्लो दर्जाका कर्मचारी जहाँ जहाँ जान्छन्, त्यहाँ त्यहाँ उनीहरूका भारी बोकेर जानु पर्दथ्यो। भारी बोकेर जाँदा उनीहरू सुदूर र विकट गाउँहरूमा पुगे। आफ्नो थातथलोबाट हजारौं माइल टाढा र फर्किन निकै कष्टकर भएकोले ती पिपाहरूले जहाँ गए त्यहाँ आफ्नो बेग्लै बस्ती बसाए।

■ निष्पु डिख

नेपाल प्रजा प्रतिष्ठानबाट प्रकाशित नेपाली बृहत् शब्दकोशले पिपालाई 'भरिया वा टहलको काम गर्ने तल्लो तहको पल्टनियाँ जागिरदार' अर्थात् भएको छ। सरकारी हाकिमको भारी बोके, घरको काम गर्ने र निजी सहयोगीको काम गर्ने व्यक्तिलाई पिपा भनिन्छ। उतिवेला नेपाल भनेर चिनिने काठमाडौंले देशका विभिन्न भूभागमा सरकारी कर्मचारीहरू सरकारीको प्रतिनिधिको रूपमा खटाइन्थ्यो। त्यसरी सरकारी हाकिमको रमाना हुँदा उसको भोला, आवश्यक भारी र सामग्रीहरू पनि बोकेर जानुपर्थ्यो। हाकिमको घरमा सबै घरायसी कामहरू तिनै पिपाहरूले गर्दथे। त्यहाँ भारी बोकेर जाने भरियालाई पिपा नाम दिइयो। सरकारले पिपा गोश्वारा बेग्लै स्थापना गरेको थियो। जहाँ मूलतः उपत्यका वरिपरिका तामाङहरूलाई भर्ती गरिन्थे। ती पिपाहरू सरकारी हाकिम तथा माथिल्लो दर्जाका कर्मचारी जहाँ जहाँ जान्छन्, त्यहाँ त्यहाँ उनीहरूका भारी बोकेर जानु पर्दथ्यो। भारी बोकेर जाँदा उनीहरू सुदूर र विकट गाउँहरूमा पुगे। उतिवेला अहिलेको जस्तो यातायात र वाटोघाटो, पुनपुलेसोको सुविधा थिएन। महिनौं लगाएर ती गाउँहरूमा पुग्थे। आफ्नो थातथलोबाट हजारौं माइल टाढा र फर्किन निकै कष्टकर भएकोले ती पिपाहरूले जहाँ गए त्यहाँ आफ्नो बेग्लै बस्ती बसाए। दैलेख (१५ वर्ष) र प्यूठान(११ वर्ष) अगाडि ती दुई वटा पिपा गाउँहरूमा जाने अवसर मिलेको थियो।

पिपा गोश्वारा कार्यालयको इतिहास

प्रा.डा. विजय मानन्धर लेख्नु हुन्छ, श्री पिपा गोश्वारा कार्यालय सन् १९०३वि.स.१९६० वैशाख १) मा श्री पिपा गोश्वारा अड्डाको नामबाट स्थापना भएको थियो। सन् १९५३ (वि.स. २०१०) मा सो नाम परिवर्तन भई श्री पिपा गोश्वारा कार्यालय हुन गएको थियो। (नेपालको सैनिक इतिहास-२, पृ.१८२) तर पिपाको चलन धेरै पहिलेदेखि नै थियो। बहादुर शाहको पालामा हनुमान ध्वज सैनिक कम्पनी गठन वि.स.१८४८ मा भएको थियो। सो कम्पनीमा २० जना पिपाहरू भर्ती भएका थिए। (नेपालको सैनिक इतिहास, पृ.१०५) यो पिपा गोश्वारामा इतिहासदेखि नै तामाङलाई भर्ती गरिइन्थ्यो। तामाङलाई पिपाभन्दा माथि कतै भर्ती गरिंदैनथ्यो।

पिपा गाउँ एक

दैलेख र कालिकोटलाई रामाघाट नदीले विभाजन गर्छ। त्यही रामाघाट नदीको माथिल्लो डाँडामा छ, त्यो पिपा गाउँ। त्यो गाउँलाई चापा नयाँ बस्ती भोजा, विशाला नाम दिइएको छ। त्यो गाउँमा त्यतिवेला पचास घरधुरीजति थियो, सबै पिपा भएर गएका तामाङहरूका। रङ्गमान तामाङ त्यहाँका सामाजिक र राजनीतिक कार्यकर्ताको रूपमा लामो समयदेखि सक्रिय चर्चित हुनु हुँदो रहेछ। उनका अनुसार, त्यहाँ उनको जिजुबाजे पुगेका थिए। उनका जिजु बाजेका नाम देवान सिंह लोप्चन, बाजेका नाम नाम सिंह लोप्चन र पिता पूर्ण सिंह लोप्चन हुन्। उनका बाजे ८४ वर्ष र पिता ७९ वर्ष बाँचे। उनले जिजुबाजे चाहीं देखा पाएन र। तर उनको बारेमा आफ्ना पिता र बाजेले बताएको कथाहरू अहिले पनि उनलाई दुरुस्तै याद रहेछ। उनका बाजेहरू नेपाल खाखोवाट उहिले नै हिँड्दै जाँदा प्यूठान, रकुम र भेरी नदी हुँदै गएका थिए र। उनका आफन्तहरू कहिलेकाहीँ काभ्रे, त्यसलाई गाउँघरमा देउता चढेको भन्छ। त्यस्तो बेलामा कामेर फलाक्यै जाँदा कहाँ बास बस्यो, कुन वाटो आयो र वाटामा के के भए ? यी सबै पुराना इतिहास अहिले पनि बेला बेलामा पितृ चढेको समयमा फलाकने गरेको उनले बताए। भेरीको किनारामा आइपुग्दा उनका पुर्खाहरूलाई औलो लागेको समेत फलाकने गरेको उनले सुनाए। सो गाउँमा लोप्चन, बज्जन, योजन, ब्योन, स्याङ्पो, पाइन (पाखन) थरका तामाङहरू छन्। पहिला दानु पुगेर त्यहाँ बस्न थाले, कुटुम्ब चाहिन्छ भनेर पछि बहिनी-ज्वाइँ लिएर गए, आफ्ना अरू दानुभाइ र इष्टमित्रहरू पनि लिएर गए। त्यसरी त्यो गाउँ बसेको स्थानीयहरूले सुनाए। त्यसैले आफ्नै नातागोताको मात्रै मानिसहरू त्यहाँ थिए।

देशमा गणतन्त्र स्थापना भएर प्रथम राष्ट्रपति समेत निर्वाचित भइसकेका थिए। तर, त्यो गाउँमा सञ्चारको कुनै माध्यम नै थिएन। बाहिरी दुनियाँमा के भइरहेको छ ? कुनै सूचना पनि पाउने स्रोत नै थिएन। रैडियो र एफएमहरू पनि नसमाल्ने, पत्रपत्रिकाहरू पुग्ने कुनै भएन। मोबाइल फोनको टावर नआउने जस्ता अवस्था थियो। त्यहाँ सूचनाको एक मात्रै स्रोत थियो, हाँक साप्ताहिक।

त्यो पत्रिका पनि पाठी च्यानलको माध्यमबाट कैयौं दिनपछि पुग्ने रहेछ। दैलेख सदरमुकाममा काठमाडौंमा प्रकाशित हुने राष्ट्रिय दैनिक पत्रपत्रिकाहरू छिट्टोमा तीन दिन, नभए एक हप्तामा पुग्ने रहेछ। गाउँमा बुन्ने, भेन्नघाट गर्ने र कुराकानी गर्ने क्रममा स्थानीय कतिपय मानिसहरूलाई देशमा गणतन्त्र आइसक्यो र राजाको ठाउँमा राष्ट्रपति निर्वाचित भइसक्यो समेत थाहा थिएन। सीमित राजनीतिक कार्यकर्ता, शिक्षक तथा कर्मचारीलाई मात्र त्यो कुरा थाहा थियो।

त्यो गाउँ आफैँमा आत्मनिर्भर थियो। बाहिरबाट ल्याउनु पर्ने नून, लताकपडा, विद्यार्थीको लागि पुस्तक र कापीहरू मात्रै। अन्यथा, गाउँलाई चाहिने अन्नपात, दाल, चामल, दूध र सागपात सबै आफैँले उत्पादन गर्ने। पानीघट्टा मेरो लागि नितान्त नयाँ थियो, त्यहाँ जडान गरेको मिल। पानीघट्टाले कसरी मकै फिर्ने, धान कुट्ने र दाल पिसाउने अनि तोरी पेलेर तेल निकाल्ने यी सबै कुरा उत्कृष्टतापूर्वक हेरे। त्यहाँ बस्दा मलाई सारा संसारबाट अलग्गिएर वेग्लै दुनियाँमा बसेको जस्तो महसुस भयो। जो सामूले छ, उहीसित मात्रै बोल्न पाइने। फोन नलाग्ने भएर सुरुमा त निसास्सिएको जस्तो भयो। हप्ताको एक दिन योजना बनाएर माथि देउराली चाल्ने चौतारामा मलाई रङ्गमान लोप्चनले लिएर जान्थ्यो। घरवाटै को कसलाई फोन गर्ने लामो सूची बनाएर लान्थे। धन मोबाइल चार्ज गर्न सौर्य ऊर्जा थियो। दुई घण्टा हिँडेर माथि चौतारामा गएर हप्ताभरि पुग्ने गरी आफ्ना साथीभाइ, बुवा आमा, दाइभाउजु, गाउँ छरिछमेक र पार्टीका साथीहरूलाई फोन गर्थे। जब त्यो चौताराबाट ओरालो भइँदै घरतिर जाँदा मलाई बाहिरी दुनियाँबाट विच्छेद हुँदै गएको अनुभूति हुन्थ्यो। लडाइँबाट चिँडिएको चन्ना जस्तो लाग्थ्यो। त्यसैले, जो जसलाई फोन गर्ने भनेर सूचीमा राखेको व्यक्तिलाई हप्ताभरिलाई धीत मरुन्जेल फोनमा कुरा गर्थे।

पिपा गाउँ दुई

प्यूठानको अर्धा गाविसमा २०७१ सालमा जाने मौका मिल्यो। सिलसिला थियो, प्यूठानको तत्कालीन सांसद दुर्गा पौडेलको नेतृत्वमा ओखरकोट पर्यटन एवं ग्रामीण सेवा समिति प्यूठान काठमाडौं, नेपाल संस्थाले ओखरकोट विश्व कोश परियोजना सञ्चालन गरेको थियो। सो परियोजनाको उद्देश्य प्यूठानको सर्वाङ्गीण अध्ययन, अनुसन्धान र पुस्तक प्रकाशन गर्ने। त्यो अध्ययनलाई प्यूठान जिल्लाको विकासको लागि भरपर्दो दस्तावेजका रूपमा उपयोग गर्ने। विभिन्न विद्याका विज्ञहरू मार्फत अध्ययन र अनुसन्धान गराएका थिए। सोही सिलसिलामा, अर्धामा रहेका पुरानो तामाङ बस्तीको इतिहास र संस्कृतिबारेमा अनुसन्धानको लागि नयाँदेखि अनुसन्धान गराएर लगेका थिए। काठमाडौंबाट हामी मोहन विक्रम सिंह, मनु वि.क., राम बहादुर बुढा, बुटवलबाट डा.गिगि गिरी, दाङबाट शशिधर भण्डारी जोडिए। हामीभन्दा अगाडि एउटा वेग्लै विज्ञ समूह गएर अनुसन्धानको क्षेत्र कार्य सकिँसकेको रहेछ।

नयाँ टोलीलाई पुरानो टोलीले स्वागत गर्ने र आफ्नो अनुभव सुनाउने अनि नयाँले पुरानालाई विदा गर्ने उद्देश्यले एउटा परिचयात्मक समारोह हीरा पोखरी, मर्छिमा आयोजना गरेको थियो। त्यस अनुसन्धान प्रतिवेदनमा तामाङको बारेमा पत्रिकार यस्तो लेखेको थिए- प्यूठानको एउटै गाविस अर्धामा तामाङहरू सुदूरपश्चिमका पहाडमा बसिरहेका छन्। मूलतः चेेली र माइती वा कुटुम्ब नातागोता देखिन्छन्। दोड र बोम्जनको विचमा विवाह वारी लिने दिने चलन देखियो। त्यसरी उनीहरू निकै नजिकको कुटुम्ब देखिन्छ। शायद, इतिहासमा उनीहरू चेेली-माइती-ज्वाइँ-चेला(सुराली)का २ परिवारका सदस्यहरू त्यहाँ पुगे। अहिलेको उनीहरूको अवस्थिति हेर्दा त्यही फलक दिन्छ। जम्माजम्मी २९१ जना तामाङहरू प्यूठानमा रहेको देखाउनु, तथ्यांक र बसोबासले। त्यहाँका तामाङहरू बस्ने भौगोलिक भू-बनोट निकै पहाडी एवं विकट देखिन्छ। त्यो ठाउँलाई प्यूठानीहरू जिल्लाकै विकट गाविसका रूपमा चिन्काउँछन्। उनीहरूको

वरिपरि मगर, गिरी, खस, ठकुरी, दलितलगायत जातजातिका मान्छेहरू बस्छन्। त्यसा गाउँमा एउटा प्रा.वि. सञ्चालनमा छ। स्थानीय रूपमा विहावारीको स्थिति हेर्दा अन्तरजातीय विवाह निकै भएको पाइन्छ। अन्तरजातीय विवाह मागेर भन्दा भागेर गरिएको पाइन्छ। तामाङले मगर, गिरी, गुरुङ, खस, दलित महिला र ती समुदायले पनि तामाङ महिला आदान प्रदान गर्ने निकै पुरानो चलन रहेछ। तामाङ चेेली अरूको बृहारी बनेको र अरू समुदायको चेेली तामाङको बृहारी बनेको निकै उदाहरणहरू देखिन्छे। त्यसरी उनीहरूविच अन्तरजातीय विवाहले राखेसित मान्यता एाएको देखिन्छे। त्यसबाहेक वागलुङ, कुँडुला, रामकोटका तामाङहरूसित उनीहरूको कुटुम्ब हेरी साइनो पुरानै रहेछ। कुँडुला बासी र प्रदीप तामाङले बताए अनुसार त्यहाँ योजन, लोप्चन, हुम्जन र स्याङ्पो चार थरका तामाङहरू बस्छन्। त्यहाँको तामाङसित प्यूठानी तामाङको चेेलीवेटी लिने दिने, मरणपरणमा उपस्थिति हुने चलन पुरानै रहेछ। (ओखरकोट: लेख संग्रह, पृ. २३९-४५, २०२२)

त्यो गाउँ पनि उतिवेला सरकारका हाकिमहरूको भारी बोकेर पुगेका तामाङहरूका बस्ती रहेछ। पहिला प्यूठानको खलङ्गा, विजयनगर हुँदै त्यहाँ पुगेको बताउँछे। करिव पचास घरधुरी जति थिए। त्यहाँ बुढापाकासित अन्तरवार्ता लिँदा उनीहरूका पुर्खा त्यहाँ आएका बताउँछे। करिव २ सय वर्षको वरपर पुगेको बताउँछे। त्यहाँ रहेदा कुँडुलाबाट आएको जन्ती र विहेवारि प्रत्यक्ष हेर्न र अवलोकन गर्न पाएँ। विवाहको विभिन्न रीतहरू र प्रक्रिया रोचक लाग्दो थियो। विविध सगुनहरू थिए, ताम्बाले गज्जबले सजीव वर्णन गर्दै कुटुम्बलाई रीत बुझायो। छोरीलाई हुकाएर विवाहयोग्य बनाउन परिवार, आफन्त र छरिछमेकको योगदानलाई कदर गर्दै वेहुला पखले नाता अनुसार रीत बुझाउनु पर्दो रहेछ।

निष्कर्ष

माथिको दुई वटा पिपा गाउँहरूको आधारमा नेपालका विभिन्न कुना कुनामा यसरी पिपा भएर गएका थुप्रै तामाङ गाउँहरू हुनु पर्दछ। दैलेख पिपा गाउँका रङ्गमान तामाङले सुनाए अनुसार पश्चिम डोटीतिर पनि यस्तै पिपा गाउँ छ र। यी दुई वटा पिपा गाउँको मुख्य विशेषता नै आफ्नो भाषा र संस्कृतिको अर्कैसम्म जगेना र संरक्षण देखियो। वरिपरि अरू भाषाले घेरिएर रहेको भए तापनि आफ्नो भाषा बोल्न नछोड्नुको अवस्थालाई भाषिक टापुको संज्ञा दिइन्छ। यसलाई अर्ध फराकिलो शब्दमा भाषिक र सांस्कृतिक टापु भन्नु पर्छ। आफ्नो पुर्खौली भूमिबाट टाढा भए पनि त्यसप्रति मायामोह देखाउनु र पुनः थातथलोसित जोडिने प्रयत्न हुनुलाई जराको खोजी भनिन्छ। रङ्गमान तामाङले पुर्खौली भूमि रसुवाको बृहारी लिएर गएपछि उनले थातथलोसित पुनः जोडिएको अनुभूति गरेका छन्।

दैलेख जाँदा सगठनको इन्चार्ज भएर गएको थिएँ। जतिवेला म स्नातक सकाएर बसेको थिएँ। २३ वर्षको उमेरमा देश बनाउने र बदल्ने हुटुटुलीले मलाई त्यहाँ सम्म पुऱ्यायो। दैलेखका डाँडाकाँडा हिँड्दा मेरो जुता फाटियो तर देश बुझ्ने मौकाले पाएँ। ओखरकोटमा बन्दै गरेको मोहनविक्रम सिंहको घर देखेँ। यतिका वर्षमा ती गाउँहरू कति परिवर्तन भए होलान् ! के के परिवर्तनहरू भए होलान् ? गाउँको स्वरूप कस्तो भयो होला ? यी कौतुहलताका ज्वारभाटा मनमा उठिरहेछन्। पुनः ती पिपा गाउँहरू धुम्ने रहर जागेको छ। (लेखक, नेपाल बुल्ना विश्वविद्यालयमा 'तामाङ इतिहास' विषय प्राध्यापन गर्दछन्।)

कविता

एक चिम्टी घर्ती

शम्भु पनेरू

म उभिएको छु
यही घर्तीको छायामा
जहाँ क्षितिजसम्म फैलिएको छ
माटोको मौन इतिहास।
कतै नदीले बोकेको सपना
कतै पहाडले थामेको पीडा
कतै घामले पोलिएको पसिना
कतै बादलले छोपेको आँसु।

म देख्छु-
यो घर्ती कति विशाल छ,
तर मानिसको मुटु
किन यति साँघुरो हुँदै गएको ?
यहाँ रूखहरू अर्ध उभिएका छन्
मौन भएर,
पातहरूले अर्ध हावा चुमिरहेका छन्
तर मान्छेले
आफ्नै छाया चिन्न छोडेको छ।

एक चिम्टी माटोका लागि
यहाँ नामहरू मेटिन्छन्,
इतिहास रगतले लेखिन्छ,
र सपनाहरू
अधुरो श्वासमै ढल्छन्।
माटो त सबैको हो भनिन्छ,
तर हातमा पर्नासाथ
किन सीमा कोरिन्छ ?
किन बारूदले
बीउको ठाउँ लिन्छ ?

म सुन्छु-
रातको शान्तिमा
आहतहरू चिच्याइरहेका छन्।
आमाको काख रित्तै छ,
बाबुको निधारमा
रेबुको थपिँदै छ,
र बच्चाको आँखामा
भोलिको डर उभिँदै छ।

आकाश अर्धै खुला छ,
तर त्यसको नीलोपन
मानिसको आत्मासम्म
पुग्न सकेको छैन।
हावा अर्धै वरछ,
तर त्यसले
घाउमा मलहम लगाउन
भ्याएको छैन।
पानी अर्धै फर्छ,
तर त्यसले
आगो निभाउन सक्दैन,
किनकि आगो
मनभित्र सकिँएको छ।

आज पहाडहरू थाकेका छन्
बोभ थाउँ-थाउँ,
नदीहरू अलमलिएका छन्
रगत र फोहोर छुटाउँदै।
जंगलहरू चुप छन्,
मानौं उनीहरूलाई पनि
अब विश्वास छैन
मानिसका वाचामा।

म सोच्छु-
के माटोको दोष हो ?
कि माटोमाथि
हिँड्ने पाइलाको ?
एक चिम्टी माटो
जुन जीवनको आधार हो,
त्यही माटो
मृत्युको कारण बनिँदा
घर्ती पनि त
लज्जित हुँदो हो।

यदि एक दिन
मानिसले बुझ्न सके
माटो जितेर होइन,
माटोसँग बाँचेर
जीवन सुन्दर हुन्छ भन्ने,
त्यो दिन
यो घर्तीले सास फेर्नेछ।
नत्र भना,
यो विशाल संसारमा
एक चिम्टी माटो
सधैं अपुग नै रहनेछ ॥

छाया

कथा

रज्जुमा बास्ताकोटी

"सानो छँदा त देवता जस्तै ठान्थेँ" उनले मुस्कुराउँदै भनिन्। "सबैभन्दा राम्रो स्कूल राम्रो लुगा, राम्रो खान। छोरी जन्मेको मछ त के हुन्थ्यो होला तर आवाजले छोरा दिइ भनेर गर्व गर्थेँ।" उनको त्यो गर्वको पछाडि थोरै इर पनि मिसिएको थियो, वंश सकिन्छ कि मज्जे इर।

पाटन अस्पतालको पुरानो भवन अगाडि म उभिएरहेको थिएँ। आकाश बदलिएको थियो, घाम लुकुँदै थियो। त्यतिकैमा एउटा थाकेको स्वर कानमा पर्‍यो, "छोरा आयो कि भनेर सोधिदिनु न बाबु, अलि देखिँदैन आँखाले।" घुमेर हेर्दा, एउटा वृद्धा बेन्चमा बसेकी थिइन्। पुरानो साडी, काँधमा भुन्डिएको कपडाको भोला र अनुहारभरि समयले कोरेका रेखाहरू। उनको आँखामा चिन्ता र आशा मिसिएको थियो। म नजिक गएँ। "कसलाई पर्ख्नु भएको ?" "छोरालाई," उनले छोटो उत्तर दिइन्, "भिन्न औषधि लिन गयो।" म चुप लागें। अस्पतालको घडी टिक-टिक गर्दै थियो। आधा घण्टा बित्यो, एक घण्टा बित्यो। छोरा आएन। उनले आफैँ बोल्न, "यस्तै हो, सधैं भन्छ, आउँछु भनेर। म वृद्धा भएपछि त भन्नु विर्सिन थालेको छ।" स्वरमा गुनासो थियो, तर त्यसभन्दा बढी आत्म स्वीकृति। कुरा गर्दै जाँदा थाहा भयो, उनको नाम पार्वती रहेछ। गाउँबाट काठमाडौँ आएको, आँखाको अपरेसनको पालो कुरिरहेकी। लोग्ने बितेको धेरै भयो। जीवनको सम्पूर्ण भरोसा एउटै छोरामा थियो। "सानो छँदा त देवता जस्तै ठान्थेँ," उनले मुस्कुराउँदै भनिन्, "सबैभन्दा राम्रो स्कूल, राम्रो लुगा, राम्रो खान। छोरी जन्मेको भए त के हुन्थ्यो होला, तर भगवानले छोरा दिए भनेर गर्व गर्थेँ।" उनको त्यो गर्वको पछाडि थोरै इर पनि मिसिएको थियो,

वंश सकिन्छ कि भन्ने डर। उनले भनिन्, "छोरा भएपछि सबै ठिक हुन्छ भन्ने सोचेकी थिएँ। कुल बाँच्ने भयो, नाम चल्ने भयो।" मैले केही भनिँन। अचानक उनको मोबाइल बज्यो। उनले हतार-हतार उठाइन्। "कहाँ छस् ?" केही सेकेन्ड मौनता। उनको अनुहार फेरियो। "फेरि ? ... म त यहाँ एक्लै छु नि ... ठिक छ।" फोन राखिन्। आँखामा आँसु टल्किए। "आज आउँदैन रे," विस्तारै भनिन्। त्यतिवेला मलाई मेरो आफ्नै छिमेकी सम्फना आयो, जो छोरीहरूलाई पढाएर विदेश पठाएका थिए। छोराको मुख हेर्ने बाध्यता थिएन, तर सन्तानको साथ थियो। मैले पार्वती आमालाई पानी दिएँ। उनले सास फेरिन्। "तिमीलाई थाहा छ बाबु," उनले भनिन्, "छोराले आजभोलि काम गर्दैन। साथीहरू, रक्सी, तास... म बोल्न खोजे भने रिसाउँछु।" उनको स्वर काँपरहेको थियो। "छोरीजस्तो सन्तान हुन्थ्यो भने सायद यस्तो हुँदैनथ्यो," उनी आफैँसँग भुतभुताइन्। त्यही बेला एउटा युवक अस्पतालको गेटबाट निस्कियो। चाउरिएको जिन्स, आँखा रातो, चाल लरवारिएको। पार्वती आमाले टाँड्याट चिन्नुभयो। "त्यही हो," उनले भनिन्, "मेरो छोरा।"

उनी वौडेर गइन्। वरु उभिएर हेरेर बसिन्। युवक नजिक आयो। "आमा, चाँडै हिँडौँ," उसले अल्छी स्वरमा भन्यो। उनले केही सोधिन्। गुनासो गरिन्। शायद धेरै बोलेर थाकिसकेकी थिइन्। छोरोले एक युवतीलाई पनि सँगै ल्याएको थियो। युवती मौन थिइन्, अनुहार शून्य। "यो को ?" पार्वती आमाले सोधिन्। "मेरो साथी," उसले लापरवाहीपूर्वक भन्यो, "सँगै बस्छु अब।" आमाले अनुहारमा एक क्षण खुसी फल्कियो- वंश अर्ध बढ्ने आशा। "बृहारी ?" "सायद," युवक हाँस्यो। पार्वती आमाले युवतीको हात समातिन्। "घर जाऊँ, छोरी," भनिन्। त्यस रात म उनीहरूलाई त्यहीँ छोडेर फर्किएँ। भोलिपल्ट विहान अखबार पल्टाउँदा एउटा सानो खबरले मेरो ध्यान तान्यो- "मानसिक अवस्था कमजोर युवती बेपत्ता।" फोटो हेर्दा, हिजो अस्पतालमा देखेकी त्यही युवती थिइन्। मन भारी भयो। मलाई पार्वती आमाले अनुहार सम्फना आयो-वंश जोगिने आशामा चम्किएको। तर वंश केवल जन्मले होइन, कर्मले जोगिन्छ भन्ने सत्य उनले हिलो बुझिन्। छोरोलाई देवता बनाउँदा, मानिस बनाउने जिम्मेवारी छुटेछ। र, जब जिम्मेवारी छुटेछ, वंश केवल छाया मात्र रहन्छ, नाम त बाँच्छ, तर मानवीयता हराउँछ।

३२ विधामा तेस्रो राष्ट्रिय आदिवासी संगीत तथा चलचित्र अवार्ड प्रदान धिरेन शाक्य र राजेन्द्र खड्गी सम्मानित

वुधाघोषी मगर र मेकअप आर्टिस्टको अवार्ड 'अन्धी मिम आफालाड'बाट सोम मगरातीले प्राप्त गरे।

समारोहमा वर्षको सर्वोत्कृष्ट आदिवासी गीतको अवार्ड 'हडकडको चिनो'ले हात पार्यो भने तमु समाज युकेले पब्लिक च्याइस अवार्ड प्राप्त गर्‍यो। आदिवासी समुदायको मौलिक कला, संगीत र चलचित्रको संरक्षण तथा प्रवर्द्धनमा यो अवार्डले थप ऊर्जा दिएको सहभागीहरूको भनाई थियो।

काठमाडौं/स- चलचित्र र गीत-संगीत क्षेत्रका विभिन्न ३२ विधामा अवार्ड प्रदान गर्दै तेस्रो राष्ट्रिय आदिवासी संगीत तथा चलचित्र अवार्ड २०८२ काठमाडौंमा सम्पन्न भएको छ। क्वालिटी फिल्मस प्रालिको आयोजनामा सम्पन्न उक्त अवार्ड समारोहले आदिवासी जनजाति समुदायका भाषा, संस्कृति, संगीत र चलचित्रलाई राष्ट्रिय स्तरमा प्रवर्धन गर्ने उद्देश्यलाई अगाडि सारेको आयोजकले बताएका छन्।

चलचित्र विकास बोर्डका अध्यक्ष दिनेश डिसीले उद्घाटन गरेको समारोहमा लिम्बू, तामाङ र गुरुङ समुदायका कलाकारहरूले आफ्ना मौलिक लोकगीत, संगीत तथा परम्परागत नृत्य प्रस्तुत गरेका थिए। कार्यक्रममा आदिवासी कला र संस्कृतिको जीवन्त भल्को देखिएको सहभागीहरूको प्रतिक्रिया थियो।

समारोहमा अभिनेता धिरेन शाक्य, अग्रज द्रब्रज निर्देशक राजेन्द्र खड्गी तथा अग्रज लोकगायक कृष्ण गुरुङलाई विशेष सम्मान प्रदान गरियो। यस्तै अभिनेता देवेन्द्र नेम्बाङ, सञ्चारकर्मी अनिल गुरुङ, संगीतकार विशाल योजन, कलाकार तथा व्यवसायी टासी गुरुङ र ट्याडला हिममिता तामाङ डम्फु संघ नेपाललाई पनि सम्मानित गरिएको थियो।

अवार्डका निर्णायक मण्डलमा चलचित्र निर्देशक दिनेश डिसी, संगीत संयोजक डिका गुरुङ, संगीतकार आरम्भ तामाङ र राज लिम्बू शुक्र रहेका थिए। कार्यक्रममा अग्रज उमेश गुरुङले आदिवासी जनजाति समुदायलाई राज्यले पर्याप्त प्राथमिकता नदिएको अवस्थामा यस्ता अवार्ड र सम्मानले कलाकारलाई हौसला प्रदान गर्ने बताए। समारोहमा स्वागत मन्त्रत्य दिँदै अवार्ड संयोजक शनि लिम्बूले आदिवासी समुदायको गीत-संगीत र चलचित्रलाई एउटै मञ्चमा जोड्ने उद्देश्यसहित यो अवार्ड निरन्तर आयोजना गर्दै आएको उल्लेख गरिन्।

अवार्ड वितरणअन्तर्गत आदिवासी चलचित्रतर्फ उत्कृष्ट चलचित्रको अवार्ड लिम्बू चलचित्र 'नाम ओती'ले प्राप्त गर्‍यो भने उत्कृष्ट निर्देशकको अवार्ड चलचित्र 'दुहुरी'बाट जनक गुरुङले हासिल गरे। सोही विधामा उत्कृष्ट अभिनेताको अवार्ड 'नाम ओती'बाट पूर्णबहादुर लिम्बू र उत्कृष्ट अभिनेत्रीको अवार्ड 'शहोड'बाट रुपा एव घलेले प्राप्त गरिन्।

गुरुङ चलचित्र 'दुहुरी'बाट कुमार सामी घलेले चरित्र अभिनेताको अवार्ड, अच्युत गुरुङले चरित्र अभिनेताको जुरी अवार्ड र कमला राई (करु)ले चरित्र अभिनेत्रीको अवार्ड जितिन्। लिम्बू चलचित्रतर्फ 'चे'बाट तीर्थराज लिम्बू चरित्र अभिनेता र 'नाम ओती'बाट ज्योति लिम्बू चरित्र अभिनेत्री घोषित भइन्।

तामाङ सेलोटतर्फ उत्कृष्ट गायकको अवार्ड साते प्रदेवबाट देवला मोक्तानले प्राप्त गरे भने जुरी अवार्ड 'आजको रमाइलो'बाट हरिवाल तामाङले पाए। उत्कृष्ट

गायिकाको अवार्ड 'हुरहुर दौती'बाट ओडम शेर्पा र जुरी अवार्ड 'फेवा मैयाङ'बाट लक्ष्मी घिसिङले प्राप्त गरिन्। तामाङ गीत उत्कृष्ट पुरुष मोडलको अवार्ड 'फनफनी घुम्ने'बाट मंगले तामाङ (मनोज थोडा) र पब्लिक च्याइस अवार्ड 'साइला नकले'बाट सुजन घलेले हासिल गरे। उत्कृष्ट महिला मोडलको अवार्ड 'जाडो बढ्यो यात्री'बाट देविता जुरी अवार्ड 'तुम्हिलो'बाट सपना तामाङले प्राप्त गरिन्।

स्नेहमाया विधातर्फ उत्कृष्ट गायकको अवार्ड 'संकेन तोमी'बाट सुमन घले, उत्कृष्ट गायिकाको अवार्ड 'हंगामा मच्छा'बाट सिता लामाले पाए। यही विधामा 'मायालाई चिनो'बाट डोन्मा मोचनलाई जुरी अवार्ड प्रदान गरियो भने महिला मोडलको अवार्ड 'तोला तोला'बाट सलना तामाङले प्राप्त गरिन्।

मौलिक/गुरुङ गीततर्फ उत्कृष्ट गायिकाको अवार्ड 'मारे ट फल'बाट पवित्र गुरुङ, जुरी अवार्ड 'फूलको थुंगा'बाट दुर्गा गुरुङ र पब्लिक च्याइस अवार्ड 'तमु समाज युके'बाट अनिता गुरुङले जितिन्।

लिम्बू गीततर्फ उत्कृष्ट गायकको अवार्ड 'पालाम आनिङवा-श'बाट शम्भु फोम्बा, जुरी अवार्ड 'मिधम्व'बाट तानामा टोन्डे लावती र उत्कृष्ट गायिकाको अवार्ड 'अम्नेडसा के ओल्'बाट हेमस्मृति चौधवाङले प्राप्त गरिन्। भिडियोतर्फ पुरुष मोडलको अवार्ड 'पालाम फुडहेक्के-र'बाट हर्क घिसिङ, महिला मोडलको अवार्ड 'सोमिप्पा'बाट सुनिमा खापुङ लिम्बूले पाए भने 'चिन्डो मा धान छ'बाट मिना लिम्बू चरित्र अभिनेत्री घोषित भइन्।

मौलिक गीत गायनतर्फ उत्कृष्ट गायकको अवार्ड 'तमु समाज युके'बाट आरके गुरुङ, पब्लिक च्याइस अवार्ड 'डोल भ्याम्टो'बाट नन्दु राई, उत्कृष्ट गायिकाको अवार्ड 'उहिलेको माया'बाट शिला राई र जुरी अवार्ड 'हो लुंग'बाट रविन लेखरले प्राप्त गरे।

आदिवासी गीततर्फ उत्कृष्ट गायिकाको अवार्ड 'काफल पाक्दा बनेमा'बाट जुरी खालिङ राई र उत्कृष्ट गायकको अवार्ड 'लकु फोरी'बाट मिस्टर एलोन सोनाम गुरुङलाई प्रदान गरियो।

यस्तै आदिवासी म्युजिक भिडियो निर्देशकको अवार्ड 'जोडी राप्'बाट रमेश थापामगर, नृत्य निर्देशकको अवार्ड 'तमु समाज युके'बाट तेन्चाङ (सर) गुरुङ राना, उत्कृष्ट महिला मोडलको अवार्ड 'हडकडको चिनो'बाट रिस्ता गुरुङ, महिला मोडल पब्लिक च्याइस अवार्ड 'लकु फोरी'बाट देवाङ अंगामा घले र बाल कलाकारको अवार्ड 'लकु फोरी'बाट तेन्जिङ जस्टिड गुरुङले प्राप्त गरे।

आदिवासी उत्कृष्ट गीतकारको अवार्ड 'तमु समाज युके'बाट सूर्य गुरुङ, उत्कृष्ट संगीतकारको अवार्ड 'लकु फोरी'बाट मिस्टर एलोन सोनाम गुरुङ, छायांकनको अवार्ड 'डोको चोयले'बाट सञ्जय

मलेसियामा रोजगार कम्पनी: SURIA FISHERY SDN. BHD. पृष्ठ स्वीकृत मिति: २०८२/०९/०९ सलामी नं.: ६०२४५९७० LT. No.: 323997 शहर: JALAN

क्र.सं.	कामदारको पद	मान संख्या	आवश्यक गुण	मासिक तलब	अन्य सुविधा	प्रतिनिधि	प्राधान्य	कार्य	कार्य	कार्य
1.	Agriculture Labour	12	0	1700	६०,२४८	क.क.ि.	क.क.ि.	क.क.ि.	क.क.ि.	क.क.ि.

अन्तर्वार्ता मेनापार कार्यालय काठमाडौंमा २०८२ पुस २७ गते (3 January 2026) मा हुनेछ।

कम्पनी: KANGAROO HUMAN RESOURCES PVT. LTD. पृष्ठ स्वीकृत मिति: २०८२/०९/०९ सलामी नं.: ६०२४५९७० LT. No.: 323997 शहर: JALAN

कतारमा रोजगार कम्पनी: BYT Al-brkh Likhdmat पृष्ठ स्वीकृत मिति: २०८२/०९/१९ सलामी नं.: ६०२४५९७० LT. No.: 335308 शहर: Qatar

क्र.सं.	कामदारको पद	मान संख्या	आवश्यक गुण	मासिक तलब	अन्य सुविधा	प्रतिनिधि	प्राधान्य	कार्य	कार्य	कार्य
1.	Public area attend/cleaner	0	10	1000	३५,३२०	क.क.ि.	क.क.ि.	क.क.ि.	क.क.ि.	क.क.ि.

अन्तर्वार्ता मेनापार कार्यालय काठमाडौंमा २०८२ पुस २७ गते (3 January 2026) मा हुनेछ।

कम्पनी: Prayas Re-Employment Consultant (Pvt.) Ltd. पृष्ठ स्वीकृत मिति: २०८२/०९/०९ सलामी नं.: ६०२४५९७० LT. No.: 324191 शहर: DOHA

कतारमा रोजगार कम्पनी: GOLDEN ARROW CLEANING AND CONTRACTING पृष्ठ स्वीकृत मिति: २०८२/०९/१९ सलामी नं.: ६०२४५९७० LT. No.: 330452 शहर: QATAR

क्र.सं.	कामदारको पद	मान संख्या	आवश्यक गुण	मासिक तलब	अन्य सुविधा	प्रतिनिधि	प्राधान्य	कार्य	कार्य	कार्य
1.	Dry Cleaning Worker	0	3	1300	४९,९९६	क.क.ि.	क.क.ि.	क.क.ि.	क.क.ि.	क.क.ि.

अन्तर्वार्ता मेनापार कार्यालय काठमाडौंमा २०८२ पुस २७ गते (3 January 2026) मा हुनेछ।

कम्पनी: S.S.K. Manpower Services Pvt. Ltd. पृष्ठ स्वीकृत मिति: २०८२/०९/०९ सलामी नं.: ६०२४५९७० LT. No.: 324192 शहर: DOHA

कतारमा रोजगार कम्पनी: NELLAIPAPP RESTAURANT पृष्ठ स्वीकृत मिति: २०८२/०९/०९ सलामी नं.: ६०२४५९७० LT. No.: 324192 शहर: DOHA

क्र.सं.	कामदारको पद	मान संख्या	आवश्यक गुण	मासिक तलब	अन्य सुविधा	प्रतिनिधि	प्राधान्य	कार्य	कार्य	कार्य
1.	Waiter	1	0	1700	६६,८४८	क.क.ि.	क.क.ि.	क.क.ि.	क.क.ि.	क.क.ि.

कतारमा रोजगार कम्पनी: SPEEDLINE PRINTING PRESS पृष्ठ स्वीकृत मिति: २०८२/१०/०३ सलामी नं.: २०२४५९७० LT. No.: 317182 शहर: DOHA

क्र.सं.	कामदारको पद	मान संख्या	आवश्यक गुण	मासिक तलब	अन्य सुविधा	प्रतिनिधि	प्राधान्य	कार्य	कार्य	कार्य
1.	Labour	1	0	1300	४९,९९६	क.क.ि.	क.क.ि.	क.क.ि.	क.क.ि.	क.क.ि.

अन्तर्वार्ता मेनापार कार्यालय काठमाडौंमा २०८२ पुस २७ गते (3 January 2026) मा हुनेछ।

कम्पनी: S.S.K. Manpower Services Pvt. Ltd. पृष्ठ स्वीकृत मिति: २०८२/०९/०९ सलामी नं.: ६०२४५९७० LT. No.: 324192 शहर: DOHA

साउदीमा रोजगार कम्पनी: Hussein Saleh Hussein Al Mahri General Contracting Est पृष्ठ स्वीकृत मिति: २०८२/०९/१९ सलामी नं.: ६०२४५९७० LT. No.: 336050 शहर: Saudi Arabia

क्र.सं.	कामदारको पद	मान संख्या	आवश्यक गुण	मासिक तलब	अन्य सुविधा	प्रतिनिधि	प्राधान्य	कार्य	कार्य	कार्य
1.	Construction Labourers	25	0	1000	२८,२२०	क.क.ि.	क.क.ि.	क.क.ि.	क.क.ि.	क.क.ि.

अन्तर्वार्ता मेनापार कार्यालय काठमाडौंमा २०८२ पुस २७ गते (3 January 2026) मा हुनेछ।

कम्पनी: Pokhara Recruitment (P.) Ltd. पृष्ठ स्वीकृत मिति: २०८२/०९/०९ सलामी नं.: ६०२४५९७० LT. No.: 336127 शहर: Pokhara

ओमानमा रोजगारको अवसर कम्पनी: AL FURQANI PIONEER PROJECTS पृष्ठ स्वीकृत मिति: २०८२/०९/१९ सलामी नं.: ६०२४५९७० LT. No.: 336127 शहर: OMAN

क्र.सं.	कामदारको पद	मान संख्या	आवश्यक गुण	मासिक तलब	अन्य सुविधा	प्रतिनिधि	प्राधान्य	कार्य	कार्य	कार्य
1.	Barista	1	0	150	४५,८५२	क.क.ि.	क.क.ि.	क.क.ि.	क.क.ि.	क.क.ि.

अन्तर्वार्ता मेनापार कार्यालय काठमाडौंमा २०८२ पुस २७ गते (3 January 2026) मा हुनेछ।

कम्पनी: K.S.B. INTERNATIONAL PVT. LTD. पृष्ठ स्वीकृत मिति: २०८२/०९/०९ सलामी नं.: ६०२४५९७० LT. No.: 336127 शहर: Kathmandu

कतारमा रोजगार कम्पनी: ARUN VALLEY TRAD. CONT. CLEANING AND AIR CONDITION पृष्ठ स्वीकृत मिति: २०८२/०९/१९ सलामी नं.: ६०२४५९७० LT. No.: 336186 शहर: DOHA

क्र.सं.	कामदारको पद	मान संख्या	आवश्यक गुण	मासिक तलब	अन्य सुविधा	प्रतिनिधि	प्राधान्य	कार्य	कार्य	कार्य
1.	Assistant Building Tech.	3	0	1200	४६,८३६	क.क.ि.	क.क.ि.	क.क.ि.	क.क.ि.	क.क.ि.

अन्तर्वार्ता मेनापार कार्यालय काठमाडौंमा २०८२ पुस २७ गते (3 January 2026) मा हुनेछ।

कम्पनी: K.S.B. INTERNATIONAL PVT. LTD. पृष्ठ स्वीकृत मिति: २०८२/०९/०९ सलामी नं.: ६०२४५९७० LT. No.: 336127 शहर: Kathmandu

कतारमा रोजगार कम्पनी: ARUN VALLEY TRAD. CONT. CLEANING AND AIR CONDITION पृष्ठ स्वीकृत मिति: २०८२/०९/१९ सलामी नं.: ६०२४५९७० LT. No.: 336186 शहर: DOHA

क्र.सं.	कामदारको पद	मान संख्या	आवश्यक गुण	मासिक तलब	अन्य सुविधा	प्रतिनिधि	प्राधान्य	कार्य	कार्य	कार्य
2.	Assistant Electricians	4	0	1200	४६,८३६	क.क.ि.	क.क.ि.	क.क.ि.	क.क.ि.	क.क.ि.

अन्तर्वार्ता मेनापार कार्यालय काठमाडौंमा २०८२ पुस २७ गते (3 January 2026) मा हुनेछ।

कम्पनी: K.S.B. INTERNATIONAL PVT. LTD. पृष्ठ स्वीकृत मिति: २०८२/०९/०९ सलामी नं.: ६०२४५९७० LT. No.: 336127 शहर: Kathmandu

कतारमा रोजगार कम्पनी: ARUN VALLEY TRAD. CONT. CLEANING AND AIR CONDITION पृष्ठ स्वीकृत मिति: २०८२/०९/१९ सलामी नं.: ६०२४५९७० LT. No.: 336186 शहर: DOHA

क्र.सं.	कामदारको पद	मान संख्या	आवश्यक गुण	मासिक तलब	अन्य सुविधा	प्रतिनिधि	प्राधान्य	कार्य	कार्य	कार्य
3.	Brick Mason/Plaster Worker	4	0	1200	४६,८३६	क.क.ि.	क.क.ि.	क.क.ि.	क.क.ि.	क.क.ि.

अन्तर्वार्ता मेनापार कार्यालय काठमाडौंमा २०८२ पुस २७ गते (3 January 2026) मा हुनेछ।

कम्पनी: K.S.B. INTERNATIONAL PVT. LTD. पृष्ठ स्वीकृत मिति: २०८२/०९/०९ सलामी नं.: ६०२४५९७० LT. No.: 336127 शहर: Kathmandu

कतारमा रोजगार कम्पनी: ARUN VALLEY TRAD. CONT. CLEANING AND AIR CONDITION पृष्ठ स्वीकृत मिति: २०८२/०९/१९ सलामी नं.: ६०२४५९७० LT. No.: 336186 शहर: DOHA

क्र.सं.	कामदारको पद	मान संख्या	आवश्यक गुण	मासिक तलब	अन्य सुविधा	प्रतिनिधि	प्राधान्य	कार्य	कार्य	कार्य
4.	Carpenter	4	0	1200	४६,८३६	क.क.ि.	क.क.ि.	क.क.ि.	क.क.ि.	क.क.ि.

अन्तर्वार्ता मेनापार कार्यालय काठमाडौंमा २०८२ पुस २७ गते (3 January 2026) मा हुनेछ।

कम्पनी: K.S.B. INTERNATIONAL PVT. LTD. पृष्ठ स्वीकृत मिति: २०८२/०९/०९ सलामी नं.: ६०२४५९७० LT. No.: 336127 शहर: Kathmandu

कतारमा रोजगार कम्पनी: ARUN VALLEY TRAD. CONT. CLEANING AND AIR CONDITION पृष्ठ स्वीकृत मिति: २०८२/०९/१९ सलामी नं.: ६०२४५९७० LT. No.: 336186 शहर: DOHA

क्र.सं.	कामदारको पद	मान संख्या	आवश्यक गुण	मासिक तलब	अन्य सुविधा	प्रतिनिधि	प्राधान्य	कार्य	कार्य	कार्य
5.	Driver	2	0	2000	७८,०६०	क.क.ि.	क.क.ि.	क.क.ि.	क.क.ि.	क.क.ि.

अन्तर्वार्ता मेनापार कार्यालय काठमाडौंमा २०८२ पुस २७ गते (3 January 2026) मा हुनेछ।

कम्पनी: K.S.B. INTERNATIONAL PVT. LTD. पृष्ठ स्वीकृत मिति: २०८२/०९/०९ सलामी नं.: ६०२४५९७० LT. No.: 336127 शहर: Kathmandu

साइप्रसमा रोजगार कम्पनी: G PAPHIOS PRIVATE EMPLOYMENT IMMIGRATION SERVICES पृष्ठ स्वीकृत मिति: २०८२/०९/१९ सलामी नं.: ६०२४५९७० LT. No.: 336120 शहर: CYPRUS

क्र.सं.	कामदारको पद	मान संख्या	आवश्यक गुण	मासिक तलब	अन्य सुविधा	प्रतिनिधि	प्राधान्य	कार्य	कार्य	कार्य
1.	Domestic Worker	0	20	400	६७,७७६	क.क.ि.	क.क.ि.	क.क.ि.	क.क.ि.	क.क.ि.

अन्तर्वार्ता मेनापार कार्यालय काठमाडौंमा २०८२ पुस २७ गते (4 to 6 January 2026) मा हुनेछ।

कम्पनी: QUICK H.R. MANAGEMENT PVT.LTD. पृष्ठ स्वीकृत मिति: २०८२/०९/१९ सलामी नं.: ६०२४५९७० LT. No.: 336175 शहर: JAPAN

अन्तर्वार्ता मेनापार कार्यालय काठमाडौंमा २०८२ पुस २७ गते (3 January 2026) मा हुनेछ।

कम्पनी: SHUMIPUTRA FOREIGN EMPLOYMENT PVT.LTD. पृष्ठ स्वीकृत मिति: २०८२/०९/१९ सलामी नं.: ६०२४५९७० LT. No.: 336175 शहर: JAPAN

EMPLOYMENT OPPORTUNITY IN MALAYSIA UNDER ZERO COST (मलेसियामा शून्य लागतमा रोजगारीको अवसर)

Free visa, Free Ticket, No Service Charge, Free Medical, Free Insurance, Free Welfare & Social Security Fund (SSF), Free Orientation, No cash Deposit, No Salary Deduction, No Mediator, Free local Transportation, Accommodation and Food After Final Selection.

(नि:शुल्क भिसा, नि:शुल्क टिकट, सेवा शुल्क तिरुं पर्ने, नि:शुल्क स्वास्थ्य परीक्षण, नि:शुल्क भिमा, नि:शुल्क कल्याणकारी कोष र सामाजिक सुरक्षा कोष भिमा, नि:शुल्क अभिमुखीकरण, नगद जम्मा गर्ने गर्नु, तलब कटौती नहुने। छनोट पछि भर्ती प्रक्रियाको क्रममा नि:शुल्क खाना, नि:शुल्क बसोबास र नि:शुल्क यातायात प्रदान गरिनेछ।

Employer Details (रोजगारदाताको विवरण)
Company Name: Hexachase Packaging Sdn Bhd
(कम्पनीको नाम: हेक्जाचेस प्याकेजिङ एचएचएस प्राइभेट लिमिटेड)
Address and Job Site: Melaka, Malaysia (डेमाना र काम गर्ने स्थान: मलाका, मलेसिया)

Pre Approval Date: 2025/12/26	Consignment No.: 60249598	एट टी नं.: ३३६०३९
Total No of Demand: 15	Working Hour Per Day: 8 Hours	Annual Leaves: 6 Days
Minimum Requirement: 1700 MYR	Over time: As per the company policy	Accommodation: No
Monthly Basic Salary: 60,248	Working Days Per Week: 6 Days	Contract Period: 2 Years

Hexachase Packaging Sdn Bhd is a reputable company located in Melaka, Malaysia. This company recruits workers on ZERO COST without any agencies or intermediaries and all expenses related to the recruitment of selected candidates are borne by the company.

Note (नोट):
• No Recruitment Fees (बिन्शुल्क भर्ती): Absolutely No Charges For Job Placement.
• Direct Hiring (सिधा भर्ती): No Intermediaries or Agents Involved.
• No Deposits (बिना निक्षेप): No money should be deposited at any stage.
• No Gifts (उपहार रहित): Not Required to Provide Cash, Jewelry, or Any Gifts for Employment.
• Transparency, Non-Discrimination and Equal Opportunity (पारदर्शिता, भेदभाव रहित र समान अवसर): Palhi Overseas Pvt. Ltd. Maintains Full Transparency with Non-Discrimination and Equal Opportunity in all Recruitment Processes.

• Ethical Practices (नैतिक प्रथा): There is Ethical and Fair Recruitment Practice in Palhi Overseas Pvt. Ltd.
• Direct Communication (सिधा सम्पर्क): All communications will be directly with our agency. (सम्पूर्ण सम्बन्धित जानकारीहरू सिधै हाम्रो एजन्सीसँग हुनेछन्।)
• No Hidden Charges (अदृश्य शुल्कहरू): There are No Hidden Costs or Extra Fees.
• Candidate Protection (उम्मेदवारको सुरक्षा): Your Interests and Rights are our Priority.
• Grievance Policy (गrievance नीति): We Have a Clear Grievance Procedure to Address any Concerns or Issues.

Interview Schedule Details (अन्तर्वार्ताको समय तालिका)
1. Pre-Employment Orientation (रोजगारीको अवसर) (Pre-Employment Orientation Session will be held on 12 Paush, 2082 to 18 Paush 2082 at our office premises. Please note that only applicants who have attended the Pre-Employment Orientation Session will be eligible to participate in the Final Interview session.)
2. Final Interview (अन्तिम-अन्तर्वार्ता) The final interview is scheduled to take place on 20 Paush, 2082 (Final interview date), at our office premises in Kathmandu.

Grievance Reporting Channel (गrievance रिपोर्ट गर्ने माध्यम)
Palhi Overseas is committed to ethical recruitment, ensuring every candidate will be treated with dignity, fairness and transparently. If you experience any unfair treatment or unethical behavior, please report immediately through the grievance mechanism.
पहली ओभरसीज नैतिक भन्नाको लागि प्रतिबद्ध रहेको साथै सेवार्थी नियमित र पारदर्शिताका साथ व्यवहार गरिएको सुनिश्चित गर्दछौं। यदि तपाईंले कुनै अन्याय वा नैतिक व्यवहार अनुभव गर्नुभएमा कृपया नजानौं समयमा तुरुन्तै रिपोर्ट गर्नुहोस्।

Email at: grievance@palhioverseas.com.np or make a direct phonecall & SMS at +977 9801283531. (grievance@palhioverseas.com.np मा इमेल वा नजानौं समयमा तुरुन्तै सम्पर्क गर्नुहोस्।)
+९७७ ९८०१२८३५३१ मा सिधा फोन वा एसएमएस मार्फत नजानौं दर्ता गर्न सक्नु हुनेछ।

Palhi Overseas Pvt. Ltd. (जि.पि.ओ. ओवर्स: ९८००, लोसाल अन्तर्पूर्णता, चपलकार-सुखाना, काठमाडौं फोन: ०१-८०९५६५५, ८०९

कमर स्टोरी

२० वर्षका २० बेस्टसेलर किताब

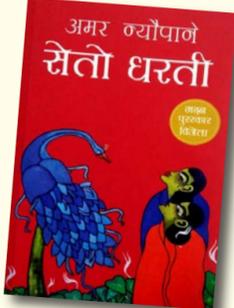
बुद्धिसागर कर्नाली ब्लुज

यो उपन्यास छोराको दृष्टिकोणबाट बाबुको संघर्ष, पारिवारिक जीवन र कर्नाली क्षेत्रको ग्रामीण समाजको मार्मिक चित्रण हो। यसमा पिता-पुत्र सम्बन्ध, बाल्यकालका अनुभव र भावनात्मक गहिराइ छ। सरल भाषा, मनचुने कथा र नेपाली समाजको यथार्थ चित्रणका कारण यो विगत दुई दशकको लोकप्रिय नेपाली उपन्यास बनेको छ।

अमर न्यौपाने सेतो धरती

यो उपन्यास बाल्यकालमा नै विधवा भएकी ताराको विडम्बनापूर्ण जीवनकथा हो। यस उपन्यासमा परम्परा, नारीपीडा, विद्रोह र संघर्षको मार्मिक चित्रण छ। सरल भाषा, नेपाली समाजको कटु यथार्थ र हृदयस्पर्शी शैलीले आमपाठकसम्म पुगेर बेस्टसेलर बन्न सफल भएको छ।

सुबिन गुराई समर लम, साया र इजोरिया

समर लम कलेज प्रेमकथा हो जसमा युवा प्रेम, संघर्ष र भावनाको सरल चित्रण छ। इजोरिया तराई-मधेशको परिवेशमा महिला, परिवार र अस्मिताको मनोवैज्ञानिक कथा हो। युवापुस्ताको प्रेम-सम्बन्ध, सरल भाषा र मिठासपूर्ण शैलीले यी पुस्तक नेपालका सर्वाधिक विक्री हुने पुस्तकमध्ये पर्छ। यी पुस्तकहरू युवामात्र अत्यधिक लोकप्रिय छन्।

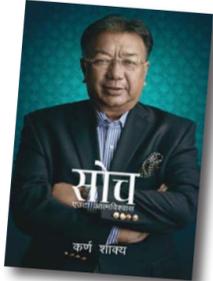
विजयकुमार पाण्डे खुसी

यो पुस्तक लेखकको व्यक्तिगत जीवनानुभव, राजनीतिक-सामाजिक प्रसंग र जीवनदर्शनको संस्मरण हो। लेखकले पुस्तकको सुरुवात नै आफ्नो अत्यधिक मर्दिरा सेवनको लतबाट गरेका छन्। सरल-इमानदार भाषा, भावनात्मक गहिराइ र प्रेरणादायी कथाले खुसी बेस्टसेलर बनेको छ।

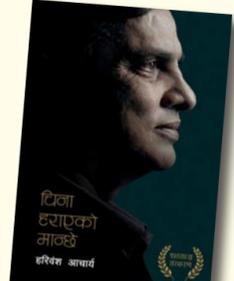
कर्ण शाक्य सोच - एउटा आत्मवि

यो पुस्तक लेखकको व्यक्तिगत जीवनानुभव, संघर्ष र सफलताको कथा हो। जसमा सकारात्मक सोच, आत्मविश्वास र देशप्रेमको सन्देश छ। सरल भाषा, प्रेरणादायी विचार र नेपाली युवालाई उच्चमशीलतातर्फ आकर्षित गर्ने शैलीले यो नेपालको क्लासिक बेस्टसेलर बनेको छ।

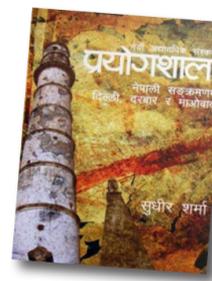
हरिश्च आचार्य टिना हराएको मान्छे

यो आत्मकथामा लेखकको बाल्यकाल, संघर्षपूर्ण कलाकार जीवन, मह जोडीको सुरुवात, प्रेम-विवाह र पहिलो पत्नी मीराको मृत्युपछिको पीडाको मार्मिक चित्रण छ। हास्य र भावुकताको संयोजन, मौलिक भाषा र जीवनको यथार्थ चित्रणले आमनेपाली पाठकको मन जितेर यो बेस्टसेलर बनेको छ।

सुधीर शर्मा प्रयोगशाला

यो पुस्तक माओवादी विद्रोह र नेपालको राजनीतिक संक्रमणमा दिल्ली (भारत), दरबार र माओवादीको भूमिकाको गहिरो विश्लेषण हो। पुस्तक गोप्य सूचना, अन्तर्वाता र यथार्थ घटनाक्रममा आधारित छ। यसले नेपाली राजनीतिमा भारतीय संलग्नताका नखुलेका पर्दा उघारेको छ। सोही कारण चर्चित एवं बेस्टसेलर बनेको छ।

कमल घिमिरे जीवन काँडा कि फूल

यो आत्मकथामा सेरेबल पाल्सीबाट पीडित लेखिकाको बाल्यकालदेखिको संघर्ष, सामाजिक बहिष्कार, परिवारको व्यवहार र खुट्टाले लेखेर साहित्य सिर्जनाको प्रेरणादायी कथा छ। सरल भाषा, जीवनप्रतिको आशा र अगाडतामाथि नेपाली समाजको भेदभावपूर्ण व्यवहारको चित्रणले पाठकको मन छुन्छ। यो नेपालको धेरै विक्री हुने तथा क्लासिक बेस्टसेलर बनेको छ।

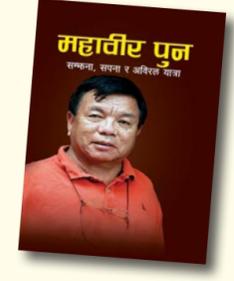
पुरुषोत्तम बजगाई नीलो प्रेम

यो उपन्यास आकाश र वर्षाको प्रेमकथामा आधारित छ, जसमा मित्रता, पारिवारिक सम्बन्ध, किशोर मनोविज्ञान र जीवनका संघर्षहरूको चित्रण छ। सरल-भावुक भाषा, युवा प्रेम र भावनात्मक गहिराइले युवा पुस्तालाई आफ्नै कथाजस्तो लागेर यो लोकप्रिय तथा बेस्टसेलर बनेको छ।

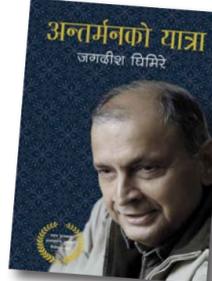
महातीर पुन महातीर पुन

यो आत्मकथामा लेखकको ग्रामीण बाल्यकाल, शिक्षा संघर्ष, अमेरिका अध्ययन, हिमाली गाउँमा वायरलेस इन्टरनेट विस्तार, राष्ट्रिय आविष्कार केन्द्र स्थापना र सामाजिक नवप्रवर्तनको प्रेरणादायी यात्रा छ। सरल भाषा, इमानदार अनुभव र देशप्रेमपूर्ण सन्देशले युवा तथा आमपाठकलाई प्रेरित गर्दै यो नेपालको बेस्टसेलर बनेको छ।

जगदीश घिमिरे अन्तरमनको यात्रा

यो आत्मकथामा लेखकको बाल्यकाल, सामाजिक कार्य, जीवन संघर्षसँगै क्यान्सर रोगसँगको लडाईँको मार्मिक वर्णन छ। यो कृतिमा जीवनको गहिरो चिन्तन, सकारात्मकता र आन्तरिक यात्राको भावुक चित्रण छ। सरल भाषा, प्रेरणादायी सन्देश र जीवनको यथार्थले यो नेपालको बेस्टसेलर तथा सदाबहार लोकप्रिय पुस्तक बनेको छ।

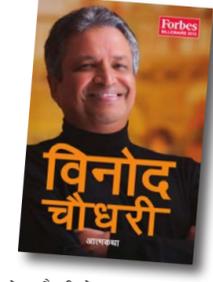
नयनराज पाण्डे लु

यो उपन्यास तराईको सीमावर्ती गाउँमा बस्ने गरिव तथा उपेक्षित समुदायको जीवनमाथि लेखिएको छ। यो देहातको कथा हो जहाँ गरिबी, भेदभाव, राजनीतिक बहिष्करणको लुमाफत लेखकले प्रतीकात्मक संघर्षको चित्रण गरेका छन्। जीवन्त पात्र, यथार्थवादी शैली र तराईको सामाजिक यथार्थले यो आधुनिक नेपाली साहित्यको चर्चित तथा लोकप्रिय उपन्यास बनेको छ।

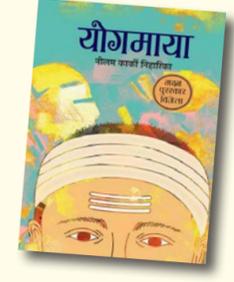
विनोद चौधरी विनोद चौधरी

यो सफल व्यवसायी विनोद चौधरीको आत्मकथा पुस्तक हो। यसमा लेखकले आफ्नो बाल्यकाल, पारिवारिक व्यापारका उतारचढाव, बाइबाइ चाउचाउको सफलतासँगै चौधरी गुपको विस्तार र नेपालको पहिलो अर्बपति बन्ने संघर्षपूर्ण यात्रा वर्णन गरेका छन्। राजनीतिक सम्बन्ध, व्यावसायिक जोखिम र सफलताको इमानदार चित्रणले युवा उद्यमीहरूलाई प्रेरित गर्ने यो पुस्तक नेपालको सदाबहार बेस्टसेलर बनेको छ।

नीलम कार्की निहारिका योगमाया

यो उपन्यास राणाकालीन समाजसुधारक तथा नेपालकी पहिलो महिला क्रान्तिकारी योगमाया न्यौपानेको जीवनीमा आधारित छ। यसमा नारी अधिकार, जातीय विभेद, बालविवाह र सामाजिक कुरीतिविरुद्ध विद्रोहको मार्मिक चित्रण छ। गहिरो अनुसन्धान, सरल भाषा शैली र नारी संघर्षको प्रेरणादायी कथाले यो बेस्टसेलर पुस्तक बनेको छ।

कृष्ण अतिरल रक्तकुण्ड

यो उपन्यास २००१ को दरबार हत्याकाण्डमा आधारित छ, जसमा राजपरिवारका भित्री कथा, घटनाको पृष्ठभूमि र वैकल्पिक व्याख्याको रोचक चित्रण छ। सनसनीपूर्ण रहस्य, दरबारका नदेखिएका पक्ष र वास्तविक घटनाको मिश्रणले नेपाली इतिहासप्रेमी पाठकमा तीव्र जिज्ञासा जगाएर यो बहुचर्चित बेस्टसेलर बनेको छ।

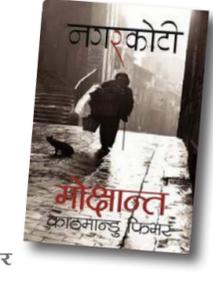
पुष्कर शाह संसारलाई साढे पाँच फन्को

यो संस्मरणमा लेखकको ११ वर्षमा साइकलद्वारा विश्वका १ सय ५० वट्टा देश घुम्दै शान्ति सन्देश फैलाउने रोमाञ्चक यात्राको वर्णन छ। यसमा विभिन्न देशका भिन्न संस्कृति, चुनौती र मानवीय सहयोगको जीवन्त चित्रण गरिएको छ। साहसिक अनुभव, सरल भाषा र प्रेरणादायी सन्देशले नेपाली पाठकले यो पुस्तक रुचाएका छन्।

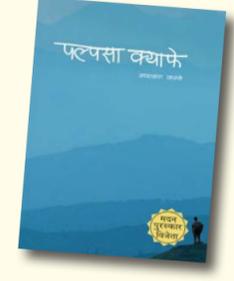
कुमार नगरकोटी मोक्षावतः काठमाण्डु फिगर

यो पुस्तक काठमाडौँको अराजकता, सपना, यौन, मृत्यु र अस्तित्वको खण्डित कथाहरूको संग्रह हो। यसमा जादुयी यथार्थवाद, कवितामय भाषा र सहरको नदेखिएको पक्षको प्रयोगवादी चित्रण छ। भिन्न शैली, गहिरो दार्शनिकता र काठमाडौँको वैकल्पिक चित्रणले युवा तथा बौद्धिक पाठकमात्र यो लोकप्रिय बनेको छ।

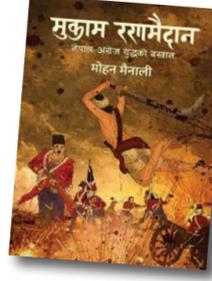
नारायण थाकुरे पल्पसा क्याफे

यो उपन्यास माओवादी 'जनयुद्ध'को पृष्ठभूमिमा पत्रकार सिद्धार्थ र चित्रकार पल्पसाको प्रेमकथामा आधारित छ। यसमा युद्धको क्रूरता, मानवीय सम्बन्ध, पत्रकारिता र समाजको मार्मिक चित्रण गरिएको छ। सरल र जीवन्त भाषा, द्वन्द्वको यथार्थ र रोमाञ्चक प्रेमकथाले यो नेपाली साहित्यको लोकप्रिय उपन्यास बनेको छ।

मोहन मैनाली मुकाम रणमैदान

यो पुस्तक विसं १९९४-१९९६ को नेपाल-अंग्रेज युद्धको रणमैदानबाट आदनप्रदान भएका गोप्य पत्रहरू, दस्तावेज र अनुसन्धानमा आधारित वर्णन हो। नेपाली वीरताको चित्रण, युद्धको यथार्थ र ऐतिहासिक तथ्यको गहिरो खोजीले पाठकमा राष्ट्रिय भावना जगाउँछ। दस्तावेजमाथि गरिएको गहन खोजीले यो पाठकको रोजाइको पुस्तक बनेको छ।

कृष्ण धारावारी राधा

यो उपन्यासले राधा-कृष्णको प्रेमलाई माध्यम बनाएर प्रेमको दार्शनिक गहिराइ, मानवीय कमजोरी, समाज र धर्मको चित्रण गर्छ। यसमा राधाको मनोवैज्ञानिक यात्रा, कृष्णसँगको सम्बन्ध र जीवनको अर्थको खोजी छ। काव्यात्मक भाषा, गहन दर्शन र नेपाली साहित्यमा नौलो शैलीले यो पुस्तक बेस्टसेलर बनेको छ।